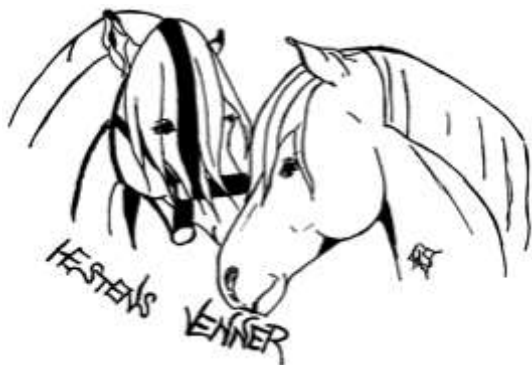

Pære Posten

Maj 2013 nr. 31 - 9. Årgang
Medlemsblad for Hestens Venner
- foreningen med aktiviteter for alle heste

Redaktionen har ordet

/ af Bjarne Lambrecht Sørensen

Så blev det endelig forår, efter temperaturen at dømmе. Føj for en lang vinter. Græsset bliver grønt og skal snart klippes, skønt for en græsallergiker

Tak til alle jer der har sendt stof til bladet, og hvis du ligger inde med en god historie eller har oplevet noget spændende, som du vil dele med os andre, er du meget velkommen til at sende en mail til undertegnede.

Stof til næste blad som udkommer i august, bedes afleveret senest d. 15/07 2013 til:

Bjarne Lambrecht Sørensen
Munke Bjergbyvej 53, 4180 Sorø

Mail: bjarne@hestens-venner.dk
tlf.: 20922075

Side:	Indhold:
3	Formanden har ordet
4	Referat fra Generalforsamling
5	Referat fra konstituerende bestyrelsesmøde
5	Tilmelding til orienterings kørsel/ridt
6	Skovtur til Kilden
7	Hyggeweekend for kørende og ridende
9	Nyt Hesteliv - Blommenslyst
11	Tips og idéer
11	Køb, salg og bytte
12	Hyggeligt vinterbesøg hos Hestedoktoren
14	Eksem og mug hos heste
18	Det "sjove" hjørne
19	Velkommen til nye medlemmer
20	Alle heste bør have ormekur hvert efterår
22	Er dine medlemsoplysninger stadig ok?

Forsidefoto: Lise Aaby med Birkealléens Lucas

Foto: Dorthe Pihl Sørensen

Formanden har ordet

/ af Lone Wunsch

Generalforsamlingen er blevet holdt i god ro og orden, som det hedder sig. Der var ikke så stort fremmøde, som der har været tidligere år, men det gjorde så, at der var rigeligt med kage til de, der mødte op. Jeg må tilstå, at jeg guffede en hel del af Inges dejlige hjemmebag.

Der kom flere gode forslag til aktiviteter i foreningen, og bestyrelsen arbejder i skrivende stund på at få div. aftaler på plads.

Bestyrelsen var gået bag formanden og havde i al hemmelighed (på deres egen regning) købt en flot kurv med blomster, vin og chokolade til formanden som tak for arbejdsindsatsen i foreningen. Nu var det ikke, fordi formanden gik af. Faktisk var formanden slet ikke på valg til bestyrelsen i år, så det var da lidt spændende, da bestyrelsen på det efterfølgende møde skulle konstituere sig, om man gerne ville have en anden til formand for foreningen, men det var der slet ikke tale om. Så jeg siger endnu en gang mange tak for kurven.

Referat fra generalforsamlingen kan læses på side 4

Vinterbesøg hos Hestedoktoren med fagligt indhold. Trods kulde og snevej var der et pænt fremmøde, da dyrlæge og hestekiropraktor Maria Mannfalk holdt foredrag om hestens hove og ben. Deltagerne fik noget at tænke over efter at have set de forskellige illustrationer via projektoren i røntgenrummet og hørt Marias forklaringer om de forskellige former på hove og hesteben. Maria viste også skævheder på en rigtig levende hest fra stalden. Billeder fra besøget kan ses på vores hjemmeside.

Tusinde tak til dyrlæge Maria Mannfalk for en hyggelig og meget lærerig aften i det lune røntgenlokale.

Læs mere om besøget på side 12

Skovtur til Kilden i Store Bøgeskov bliver holdt igen i år. Søndag d. 30. juni har vi fået tilladelse fra Sorø Akademi til at slå os ned på græsarealet i nærheden af Kilden. Her kan vi holde frokostpause for 2- og 4- benede deltagere lige som sidste år. Dagen vil slutte med fælles grillmad, når vi er kommet retur til Ordruplund.

Yderligere info om arrangementet findes på side 6

Weekendtur Ordruplund - Munke Bjergby tur/retur. Udkørsel fra Ordruplund lørdag d. 20. juli med overnatning hos Dorthe og Bjarne i Munke Bjergby og hjemkørsel til Ordruplund søndag d. 21. juli.

Turen er for alle. Man kan deltage som rytter, som kusk eller som passager på en vogn.

Agility samme weekend. Lørdag eftermiddag arrangeres der agility med klasser for alle. Man kan vælge mellem flere niveauer f. eks. kan man vælge en klasse, hvor man trækker med hesten, og man kan vælge en klasse, hvor man rider i de forskellige forhindringer. Man har også mulighed for at vælge at være tilskuer og evt. sætte sig med en varm kop kaffe i hånden - eller en øl måske? Det hele foregår hos Dorthe og Bjarne i Munke Bjergby. Læs mere om arrangementet på side 7

Lone Wunsch
Ordrupvej 80, 4370 Store Merløse

Mail: lw@kwplan.dk
tlf.: 5781 1718 bedst efter kl. 17:00

Referat fra generalforsamling d. 26.02.2013

/referent: Kristian Wunsch

Dagsordenen var ifølge vedtægterne:

Valg af dirigent:

Anne Larsen blev valgt og kunne erklære generalforsamlingen for lovligt varslet.

Bestyrelsens beretninger om foreningens virksomhed i det forløbne år (2012):

Lone Wunsch fortæller: forårstur til De Kgl. Stalde blev udskudt til efteråret.

D. 5/4 første træningsdag på banen en god og hyggelig dag med fint vejr.

D. 3/5 sidste dag med træning på banen da kommunen har opsagt vores aftale den 31/5.

D. 17/6 skovtur til Kilden flot fremmøde på trods af meget dårligt vejr.

D. 14/10 orienterings kørsel/ridt i Bidstrup skovene. Der var i år så meget interesse, at der måtte laves en venteliste, da der max. er plads til 45 starter.

D. 18/11 besøg i De Kgl. Stalde samt ruinerne af det gamle Absalons Borg og Københavns Slot. En super spændene tur med en fantastisk guide, der bare kunne sin historie.

Godkendelse af det reviderede regnskab:

Bjarne gennemgik regnskabet for 2012 som havde et underskud pga. køb af ny printer til at trykke pære posten, men med overskud fra tidligere år så ender det med et plus på det samlede regnskab. Regnskabet blev godkendt.

Fastsættelse af kontingent:

Det var stor enighed om at 100 kr. stadig er fint.

Indkomne forslag:

Der var kommet forslag om at opdele tilmeldinger til aktiviteter således, at medlemmer kan tilmeldes før ikke medlemmer.

Valg af bestyrelse og bestyrelsessuppleanter:

På valg i bestyrelsen var Inge Keldebæk som blev genvalgt, Kristian Wunsch som blev genvalgt, Jesper Knudsen ønskede ikke genvalg, Lis Jønson blev valgt ind i stedet.

Valg af bilagskontrollør:

Det blev Hanne Jensen

Aktivitetsplan for 2013:

D. 20/3 besøg hos Hestedoktoren,

D. 22/6 eller d. 30/6 skovtur til Kilden,

D. 20/7 til d. 21/7 weekendtur til Dorte og Bjarne,

D. 13/10 orienterings kørsel/ridt i Bidstrup skovene.

Besøg hos Nyt Hesteliv, som er et hestehjem på Fyn. Lis Jønsson skulle undersøge muligheden for et besøg hos Nyt Hesteliv.

Eventuelt:

Det eneste der var på dette punkt var en masse god kage.

Referat fra konstituerende bestyrelsesmøde d. 26.02.2013

Bestyrelsen konstituerede sig efter generalforsamlingen således:

Formand Lone Wunsch
Næstformand Kristian Wunsch
Kasserer Bjarne L. Sørensen
Sekretær Lis Jønsson

Øvrige bestyrelse:

Inge Keldebæk
Suppleant Verner Muhlig
Suppleant Hanne Jensen

Tilmelding til orienterings kørsel/ridt

Som der blev besluttet på generalforsamlingen den 26. februar 2013, skulle medlemmer af vores forening have fortrinsret til deltagelse i vores egne arrangementer.

Derfor anbefales i allerede nu at melde jer til orienterings kørsel/ridt, som afholdes d. 13. oktober 2013, da der jo som tidligere år er lavet et loft på 45 starter. De der ønsker det, kan blive skrevet op på venteliste, hvis loftet allerede er nået, så i kan kontaktes, hvis nogle skulle melde fra af den ene eller anden grund.

Hvad: Orienterings-ridning/kørsel

Dato: 13. oktober 2013

Tid: kl. 11:00 (briefing)

Sted: Mødested ved Avnstrupcenteret,
Bidstrup Skovene ved Hvalsø,
(I Ny Tolstrup drejes ad Avnstrupvej)

Pris: 60 kr. pr. ekvipage. Passagerer kører gratis.

Medlemmer af Hestens Venner: 50 kr. pr. ekvipage

Tilmelding: Senest 7. oktober 2013.

Der er loft på 45 ekvipager.

Kontaktperson: Lone Wunsch, tlf. 5781 1718 (bedst efter kl. 17.00), mail: lw@kwplan.dk

Skovtur til Kilden

Søndag d. 30. juni krydser vi fingre for godt sommervejr.

Vi mødes kl. 10. 30, hvor vi spænder hestene for vognene, og lægger sadel på de heste, man har valgt at ride.

Familie og venner til rytterne kan evt. få plads på en vogn. Det er Lone, der holder styr på vognpladserne. Derfor er det vigtigt at meddele Lone, hvor mange man møder op.

Kl. 11.00 regner vi med at være klar til afgang med kurs mod Store Bøgeskov, som ligger på den modsatte side af Gyrstinge Sø.

Når vi starter fra Ordruplund, vil vi kunne se ud over søen over til Kilden i Store Bøgeskov, hvor vi holder frokost. Turen til Kilden er ca. 7 km, når man tager den korteste vej gennem Store Bøgeskov. Hvis stemningen er til det, og vejret er med os, bliver turen i Store Bøgeskov forlænget med 4 – 5 km, inden vi tager frokosten ved Kilden.

Under opholdet ved Kilden vil det være muligt for hestene at græsse lidt. MEN det skal lige oplyses, at der er ingen indhegning på græsarealet.

Kilden er et historisk sted. En underjordisk kilde har sit udspring ved kanten af Gyrstinge Sø. Mange er blevet døbt ved Kilden, og der foregår stadig dåb på stedet, ligesom nogle folk vælger at blive viet på det naturskønne sted, som Kilden er.

Efter et par timers ophold ved Kilden pakker vi sammen, og turen går tilbage via de små hyggelige veje til Ordruplund, hvor der vil være opsat grill.

Der vil være mulighed for at få hestene på fold. Spisepladsen vil være med udsyn til hestefolden, så man kan have opsyn med hestene, imens vi spiser.

Foreningen er vært med en øl/vand til aftensmaden.

Hermed har vi lagt op til et skovtursarrangement, hvor man kan vælge at deltage på flere niveauer.

Tilmeld hvad du/I har lyst og tid til at deltage i.

Hyggeweekend for kørende og ridende

Mødetid: lørdag d. 20. juli kl. 10.30

Mødested: Ordruplund, Ordrupvej 80, 4370 Store Merløse,

alternativt: Munke Bjergbyvej 53, kl. 15, hvis man kun deltager i agility

Pris: 25 kr. pr. klasse (agility)

150 kr. pr. person (1 klasse agility + aftensmad lørdag + morgenmad søndag)

120 kr. pr. person (1 klasse agility + aftensmad lørdag)

Medbring: madpakke til lørdag middag, sovepose og telt mv.

Tilmelding: senest d. 6. juli til Dorthe tlf. 2064 4464 eller email: dorthe@birkealleen.dk

Dette er et hyggearrangement, hvor alle kan deltage på det niveau, som den enkelte deltager selv vælger. Læs blot denne beskrivelse.

Så er vi klar til afgang

Lørdag d. 20. juli kl. 10.30 mødes vi på Ordruplund hos Klaus og Lone Wunsch. Rytternes bagage og telte læsses på hestevognene. Deltagere uden hest kan køre med som passagerer på vognene.

Afgang fra Ordruplund kl. 11, hvor vi kører/rider ad små veje til Dorthe og Bjarne Sørensen, Munke Bjergbyvej 53, hvor vi skal overnatte. Turen er ca. 12 km. Der rides/køres i hyggetempo. Ankomst hos Dorthe og Bjarne kl. ca. 13, hvor der er lavet små folde, så vi kan sætte hestene på forskellige folde, dernæst spises den medbragte madpakke, inden vi sætter teltene op.

Teltlejren er slået op

Fortsættes ->

<- Fortsat

Lørdag ca. kl. 15 holdes der agility/ponysjov. Dorthe laver en agilitybane med forhindringer som f.eks. slalom mellem kegler eller en presenning, som hesten skal forbi eller gå hen over.

Mona trækker sin pony hen over presseningen Camilla får lidt hjælp til at bakke med sin pony

Der bliver en klasse for trækere og en klasse for ryttere således, at børn og urutinerede ryttere kan blive trukket, og man kan vælge at trække sin hest, hvis man ikke har lyst til at ride. Der bliver mulighed at låne en hest til at trække med, hvis man ikke har mulighed for selv at have en hest med. Hvis man blot er med som passager og ikke ønsker at deltage ved nogen af klasserne, kan man vælge at hygge sig som tilskuer til løjerne. **Øl, vand, kaffe og kage kan købes.**

Det er muligt at møde op hos Dorthe og Bjarne lørdag kl. 15 og nøjes med at deltage ved aktiviteterne lørdag eftermiddag samt spisning lørdag aften. Man er også velkommen som tilskuer. Der er deltagerrosét til alle dem, der deltager aktivt med hest.

Fælles aftensmad bestående af pizza og blandet salat

Aftensmad ca. kl. 19: som består af pizza fra det lokale pizzeria og 1 sodavand pr. deltager. Flere sodavand kan købes på stedet. Vi spiser inde i Dorthe og Bjarnes havestue/køkken. Lørdag aften skal vi hygge os med kage og godnathistorier, som selvfølgelig gerne må være hestefortællinger. Godnat kl. ?

Søndag morgen: vil der være morgenmad ca. kl. 8. Bjarne har været hos bageren! Efter morgenmaden pakker vi telte mv. sammen og læsser vognene med bagage og passagerer. Kl. 11 går turen retur til Ordruplund, hvor vi forventer at være fremme ca. kl. 12.30. Lone og Klaus giver en øl/vand og en is, inden vi siger farvel og tak og drager hjemad. Vel mødt til sjov og hygge!

Nyt Hesteliv - Blommenslyst

/af Lis Jønsson

For et par år siden fandt jeg ud af, at der var noget, der hed Nyt Hesteliv, som ligger på Fyn nærmere betegnet Spedsbjergvej 81, 5491 Blommenslyst lige udenfor Odense.

De små shetlandsponyer var meget interesseret i Molly (hunden)

Nyt Hesteliv er startet i 2005 af Janne Junker med det formål at hjælpe heste og ponyer, som er i nød, ved at opkøbe dem og hjælpe dem videre til et bedre liv. De arbejder også for at stoppe de lange dyretransporter af levende slagtedyr. Derudover holder de kurser i horsemanship bl.a. for at udbrede kendskabet dertil, og ikke mindst arbejder de på at få nedlagt hestemærkerne.

Sidste år besluttede jeg mig for, at min mand og jeg skulle en tur over og se det. Den 13. maj i 2012 var der åbent hus, så vi tog afsted med vores hund Molly, madpakker og vandflasker.

Det var turen over broen værd, og vi syntes begge to, at det var rigtig spændende at høre et foredrag om deres arbejde og se alle hestene, som stortrivedes på foldene. Der var heste og ponyer i alle størrelser og aldre, og de var alle fine og velplejede.

På <http://www.nyt-hesteliv.dk> kan man læse meget mere om foreningens arbejde, samt hvordan man kan støtte dem ved at blive medlem, adoptere en hest o.m.a. Man har også mulighed for at hjælpe ved at have en hest i pleje eller ved at adoptere en hest.

Ved generalforsamlingen i Hestens Venner i januar foreslog jeg, at det kunne være spændende at udbrede kendskabet lidt mere til denne dyreværnsforening med måske et foredrag, men et endnu bedre forslag var at aflægge Nyt Hesteliv et besøg, hvis der er stemning for det her i Hestens Venner.

Fortsættes ->

<- Fortsat

Et par kønne og selskabelige ponyer nyder de store folde.

Jeg har haft kontakt til Janne Junker, som var med på ideen om, at vi kom besøg, og de ville gerne lave en hyggelig dag for os, hvor vi kunne få et lille foredrag om foreningens historie samt en rundvisning. Janne Junker foreslog, at vi f.eks. kunne give 50 kr. pr. person, og de ville gerne byde på kaffe og kage og fortælle os Nyt Hestelivs historie.

Prøv at klikke ind på <http://www.nyt-hesteliv.dk> og læs om dem, deres arbejde for hestene og deres mange arrangementer.

Mange hilsner
Lis Jønsson

Tips og idéer

Har du gode idéer eller staldtips, der kan være til gavn for andre? Du har måske noget at sælge evt. bytte eller købe?

Send det til undertegnede, så kommer det med i Pære Posten.

Prisen for denne ydelse er gratis for medlemmer.

Køb, salg og bytte

Printer sælges

Foreningens tidligere laserprinter søger nyt hjem.

HP Color Laser Jet 4500DN, med duplexenhed, nyt transfer kit samt ny gul toner medfølger.

Printeren har alle tonerne siddende i sig.

Pris 800 kr.

Springsattel sælges

Lewa, 16,5 tomme springsattel uden stigeremme, sælges grundet ny hest.

Der er en lille lapning fortil ellers pæn stand.

Pris: 800,-

Se evt. mere på dba via www.abcd.dk/lewa

Hyggeligt vinterbesøg hos Hestedoktoren

/af Lone Wunsch

En kold og vinterlig aften i marts besøgte Hestens Venner Hestedoktoren i Kr. Eskildstrup.

Enkelte måtte vende om på grund af snevejret, men de fleste deltagere nåede frem til en meget lærerig aften, hvor dyrlæge og hestekiropraktor Maria Mannfalk fortalte om hestens ben og hove.

Det gamle ordsprog gælder stadig: **Ingen hov – ingen hest.**

Maria var som altid meget vel forberedt, og hun havde lavet en power point serie, hvor vi fik fremvist alt lige fra hovens opbygning til korrekte ben stillinger og forkerte ben stillinger, hvor nogle forkerte ben stillinger er medfødte og andre er opstået med tiden f.eks. ved forkert beskæring. Vi fik også vist eksempler på forskellige specialbeslag, som kan afhjælpe forskellige problemer.

Et er teorien om, hvordan en perfekt hest skal se ud, men i virkeligheden går mange skævbenede heste rundt uden at have problemer med de skæve ben. Smeden kan selvfølgelig være med til at afhjælpe mange problemer, hvis altså den skævbenede hest har behov for det. Maria fortalte, at man af og til ser en perfekt hest, som ikke er godt gående. Derfor skal man altid huske også at se på hesten i bevægelse, når hove og ben stilling skal vurderes.

Maria gennemgik, hvordan et forben arbejder, og hvordan skridtet helst skal afvikles ved at hesten ruller hen over tåen, imens bagbenet afvikler skridtene ved at sætte hoven mere lige på underlaget. Det er svært at beskrive og forklare, og Maria tog os derfor med ud i stalden, hvor vi kunne se på rigtige heste. Den første hest, som Maria hentede ud fra sin boks, var kun 3½ år gammel. Den havde skævheder på både ben og hove, og det var både forben og bagben. Den gik nærmest på line. Hvis der havde været en streg på gulvet, havde begge forben ramt den streg/linje. Hesten var ikke halt, og den var helt taktfast i sin gang. Den flinke hest stod helt roligt blandt flokken af mennesker, der interesseret studerede dens hove og ben.

Den virkede meget stabil og rolig, og den blev heller ikke spor fjollet, da Maria fremviste den i skridt og dernæst i trav hen ad staldgangen. Dejlig, flink hest!

Heldigvis kunne Maria også fremvise en hest helt uden problemer. Den havde 4 gode ben, og den var perfekt gående.

Vi fik vist, hvordan man løfter hoven og holder benet løst således, at det er muligt at vurdere strålens placering og ballernes indbyrdes niveau. Strålen er en vigtig del af hestens blodomløb. Manglende stråle (hvis der er en fordybning under hoven i stedet for strålen) kan således have indflydelse på hjertefunktionen.

Det var lidt koldt at opholde sig i stalden, men Maria havde lavet varm kaffe, og der var kage, som vi hentede i køkkenet inden, vi gik tilbage i det opvarmede røntgenlokale, hvor der var opstillet stole på række i anledning af vores besøg. Her fortsatte Maria med at fortælle, og vi stillede en del spørgsmål.

En meget vigtig ting, som nogle måske vidste i forvejen (men jeg gjorde ikke), er at man ikke må rette ben stillingen på heste, der er mere end 1 år gamle. Det forholder sig sådan, at hestens vækst soner lukker nede fra, og det vil sige, at hoven og kodeleddet er færdig udviklet som det første. Hoftene forbenes som det sidste, når hesten er ca. 5 år gammel.

En anden meget vigtig ting er, at titlen "beslagsmed" ikke er en beskyttet titel. Del vil sige, at alle og enhver har lov til at kalde sig beslagsmed uden at have uddannet sig til beslagsmed.

En uddannelse til registreret beslagsmed tager 4 år at gennemføre. Man skal altid sikre sig, at man bruger en beslagsmed, der er en registreret beslagsmed, og ikke bare en person der kalder sig beslagsmed.

Billedtekst:

Brug kun registreret beslagsmed!

Hvem som helst kan ikke beskære en hest!

Eksem og muk hos heste

/ af Kristina Kryder Cand. Agro Christina Kryder Pedersen
konsulent hos St. Hippolyt Danmark A/S

Hvad er eksem og muk?

Eksem er en hudlidelse hos hesten, der opstår ved manen, ryg og/eller ved haleroden, men den kan også forekomme andre steder på kroppen. Ofte er den sæsonbetonet og optræder derfor typisk om sommeren eller, hvis vi får et fugtigt og varmt forår/efterår. Hvis det er decideret sommereksem, som er et stort problem hos f.eks. den Islandske hest, så er der tale om en allergisk reaktion på mittens spyt, og derfor er disse heste eksemfri om vinteren og har problemer resten af året. Andre typer eksem kan opstå på alle tider af året og ikke nødvendigvis på grund af insekter, men kan være andre former for allergier.

De Islændere der f.eks. er født på Island, og som derfor ikke har været udsat for mitten og dens spyt som føl, har ikke dannet de nødvendige antistoffer mod mitten og vil være i større risiko for at udvikle sommereksem, hvis de f.eks. går på sommerfold et sted med mange mitter. Derudover har man fundet ud af, at der er en vis arvelighed forbundet med udviklingen af sommereksem. Men der findes også heste med eksem om vinteren eller andre tidspunkter, hvor det ikke er insekterne, der er skyld i det. I disse tilfælde kan det være meget svært at finde ud af, hvad der er årsagen til den pludselig opståede hudlidelse. Ofte ses det at heste, der lider af sommereksem, også har muk om vinteren.

Muk er også en hudlidelse, der opstår på hestens ben gerne omkring koderne, kronranden, men også længere oppe af benene. Den opstår pga. svampesporer og bakterier i jorden og kan på hestens hud skabe så store problemer, at der opstår hævelser og betændelse i huden, som ofte er et tilbagevendende problem hvert efterår og vinter. Muk kan i værste fald gøre hesten halt og ligesom andre alvorlige sår, der ikke behandles, kan det udvikle sig til en større infektion eller blodforgiftning.

Der er ingen tvivl om, at vitaminer og mineraler spiller en vigtig rolle i forbindelse med hestens immunforsvar, men der mangler fortsat en masse viden om emnet og meget af det man ved stammer fra humanernæring eller andre dyr.

Mineraler og vitaminer

Mineraler og vitaminer indgår i stort set alle kroppens funktioner, hvad enten det er immunforsvaret fordøjelsen, indre organer, huden eller central nervesystemet. Derfor er det yderst vigtigt, at hesten får de næringsstoffer, den har brug for hele året rundt. Dette gælder også når den går på græs om sommeren på trods af, at der måske er meget græs derude og den kalorie-mæssigt får rigeligt. Faktum er, at vores græs ikke indeholder tilstrækkeligt med mineraler og vitaminer til, at hesten kan gå uden ekstra tilskud hele sommeren. Hesten vil uden mineral og vitamin tilskud tømme de naturlige mineraldepoter, den har i sin krop i løbet af sommeren, og det kan få konsekvenser senere på sæsonen, når den skal på stald, og det bliver vinter og koldt.

Heste der er stressede eller i hård træning viser sig at optage visse mineraler dårligere end heste, der ingenting laver og ikke er stressede. Generelt ligger optageligheden af uorganiske mineraler lavt lige fra 3 % - 25 %, hvilket betyder at kun en lille del af de uorganiske mineraler, der gives i foderet reelt bliver optaget. Optageligheden af organiske mineraler afhænger meget af hvilken slags organiske mineraler, der er tale om, og der er nogle typer af organiske mineraler, der er bedre end andre, men generelt ses det, at de har en højere optagelighed end de uorganiske. Mineraler er generelt et meget omdiskuteret emne, fordi der blandt forskere stadig er stor uenighed.

Stort set alle vitaminer og mineraler har på en eller anden måde en indvirkning på immunforsvaret, men der er nogle mineraler, der har en meget specifik effekt på immunforsvaret, og mangel på disse vil gøre hesten mere modtagelig for infektioner af den ene eller den anden art.

Zink er et af de sporstoffer, der har størst betydning for et velfungerende immunforsvar. Zink indgår i mere end 300 forskellige enzymer i kroppen og er yderst vigtige for at disse enzymer kan aktiveres og fungere. Zink har en vigtig betydning for produktionen af binyrebarkhormoner, som er en af de behandlingsformer, der bl.a. anvendes mod eksem.

Zink lagres i forskellige dele af kroppen. Det lagres i høj grad i øjet, prostata, huden, leveren, knogle og muskelvæv og i mindre grad findes det i blod, lunger hjerne og modermælk. I alle de væv der lagres i har zink op til flere funktioner.

Zinkmangel kan vise sig som:

- Nedsat syn (zink og A-vitamin arbejder sammen)
- Nedsat appetit
- Kræsen (pga. ændret smags og lugtesans)
- Nedsat vækst hos føl
- Hudproblemer
- Hårtab
- Dårlig sårheling
- Dårlige slimhinder
- Nedsat immunforsvar og hyppige infektioner
- Parasitter (orm)
- Problemer med fældning og hove
- Mager og muskelfattig
- Følsom ved berøring
- Sky eller "ser spøgelse"
- Hormonel ubalance
- Nedsat frugtbarhed

Altså mange hud og slimhinde relaterede problemer kan opstå ved zinkmangel

Zinkmangel kan også opstå i forbindelse med overvægt, som hos nogle heste udvikler sig til EMS (Equine Metabolic syndrome). EMS er en sygdom, der minder om type II diabetes hos mennesker, men dog adskiller sig på nogle punkter. En af årsagerne til at mange EMS-heste har

<- Fortsat

zinkmangel kan blandt andet være på grund af deres høje produktion af insulin. I produktionen af insulin indgår der store mængder zink. Det ses ofte, at denne type hest udvikler et hudproblem eller, at de har svært ved at sårhele og får dårlige hove.

Hingste kan være i større risiko for at få zinkmangel, da de i bedækningssæsonen mister meget store mængder zink. Hver gang en hingst bedækker, mister den 1-2 mg zink/l sæd, hvilket hurtigt kan løbe op, hvis den bedækker 1-3 gange dagligt 3-5 dage om ugen i bedækningssæsonen.

Andre vitaminer og mineraler, der kan være i underskud i hos eksemheste, kan f.eks. være Selen, E-vitamin, B-vitaminerne samt A- og D-vitamin.

Selen og E-vitamin er antioxidanter og har en positiv indvirkning på skjoldbruskkirtlen, lever og nyrer samt hestens muskulatur.

B-vitaminer er vigtige for at visse mineraler kan optages og udnyttes rigtigt, så derfor anbefales det ofte at der gives B-vitaminer sammen med et specifikt mineraltilskud. I et seriøst produkt er der tilsat ekstra B-vitaminer for at øge optageligheden af mineralerne.

A-vitamin, D-vitamin og E-vitamin er nogle af de vitaminer, der er rigeligt af i det friske grønne græs, vi har i forårsmånederne. Disse vitaminer er meget vigtige i forhold til styrkelse af immunforsvaret, samt huden, slimhinder og bekæmpelse af infektioner. Mangler kan give kedelig pels, der let knækker, porøse hove, dårlig sårheling og hævelser. D-vitamin dannes i hestens hud gennem aktivering fra solens stråler, og derfor er det vigtigt, at denne type hest er ude i solen i mange timer og gerne uden dækken i det omfang, det kan lade sig gøre for insekterne.

Den normale behandling af eksem er indsprøjtninger med binyrebarkhormoner, diverse insektsprays og shampoos samt eksemdækkener. Det vil sige behandling udefra og ikke indefra. Det er dog også blevet mere almindeligt at give hestene hvidløg om sommeren mod insekterne. Dette kan både være som insektspray og som fodertilskud. Der er med hensyn til hvidløg ingen dokumenteret effekt på, at hvidløg i foderet reducerer insektbidene, men en mindre mængde hvidløg dagligt har absolut en gavnlig effekt på hestens immunforsvar, så længe den daglige anbefalede tildeling overholdes.

Hørfrøolie har et meget højt indhold af omega 3 (ca. 57 %) og omega 6 (ca. 18 %), hvilket giver et forhold mellem omega 3 og 6 på ca. 3:1. Forholdet mellem omega 3 og 6 er vigtigt for heste med hudproblemer, da omega 3 virker betændeshæmmende og er med til at danne nye celler. Heste der får kraftfoder med store mængder korn får en forkeft fordeling mellem omega 3 og 6, da der er en overvægt af omega 6 i kornprodukter. Dette kan få betydning for hesten på sigt, da nogle omega 6 fedtsyrer fremmer inflammation og ikke som omega 3 hæmmer inflammation.

HestaPlus Zink til behandling af muk

Dyrlæge Lene Normann Vad lavede i forbindelse med hendes fagdyrlæge uddannelse et forsøg med ekstra tilskud af zink til behandling af heste med muk. I forsøget havde hun 7 heste, som

alle var fra forskellige stalde og forskellige miljøer.

Der blev i forsøgsperioden ikke ændret i hestens normale foderplan udover, at de skulle give HestaPlus Zink, og der blev tildelt 3,5g/100kg kropsvægt 5 dage om ugen. Forsøgsperioden varede i 2 måneder, og i denne periode måtte hestenes muk ikke vaskes eller rengøres.

Alle hestenes muk var stort set forsvundet efter de to måneder med ekstra zinktilskud. Se billeder nedenfor.

Før billede

Efter billede

Før billeder

Efter billeder

En mere detaljeret beskrivelse af forsøget kan læses her:

http://hippolyt.dk/files/Lene_Norman_Vad_Zink.pdf

Fodring af heste med hudproblemer

Hvis hesten har hudproblemer af den ene eller den anden slags, er det vigtigt, at der tages hensyn i dens foderplan.

En afbalanceret fodring med reduceret sukker og stivelse og moderat protein. Derudover er det vigtigt, at der gives tilskud, der understøtter hud og hår samt immunforsvaret.

Grovfoderet er en meget stor del af hestens daglige foder, og derfor er det altid en god ide at vide, hvad der er i det. Så grovfoderanalyser er altid godt at have. Analysen giver dig en ide om, hvor meget sukker (fruktan), protein samt fibre der er i dit grovfoder. Dette er vigtig information og specielt, hvis der er tale om en hest med hudproblemer.

<- Fortsat

Grovfoderet udgør derudover en meget stor del af hestens daglige foder, og derfor er det vigtigt at vide, hvad det indeholder.

HestaMix light, classic eller Struktur E kan med fordel anvendes til eksemheste eller hvis hesten udover eksemen også har tendens til EMS kan der anvendes EquiGard.

Derudover anbefaler jeg ofte hørfrøolie, MicroVital og HestaPlus Zink til heste med hudproblemer, men det afhænger af hesten, og hvilket problem den har.

For yderligere information eller foderplan kan jeg kontaktes på ckp@hippolyt.dk og på telefon 20516780.

Kilder

Summer eczema in exported Icelandic horses: influence of environmental and genetic factors. Acta Vet Scand. 2006 May 26;48:3

Characteristics of equine summer eczema with emphasis on differences between Finnhorses and Icelandic horses in a 11- year study. Acta Vet Scand 2009 Jul 14;51:29

Investigation of the prevalence of summer eczema in Icelandic horses in northern Germany. Berl Munch Tierartztl Wochenschr. 2005 Nov-Dec: 118 (11-12):481-9

Function and Mechanism of Zinc Metalloenzymes. Journal of Nutrition. 2000 May. 130;5, 1437s-1446s.

Nutrient requirements of horses. National research council. 6th edition 2007

Det "sjove" hjørne

Alle børnene spiste lasagne, undtagen Rikke, for det var hendes krikke.

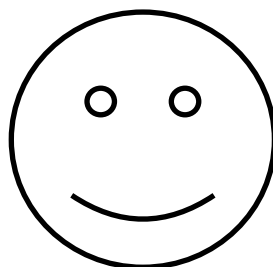
Velkommen til nye medlemmer

På bestyrelsens vegne, skal der hermed lyde et hjerteligt velkommen til vores forening til følgende nye medlemmer:

Elisabeth (Søs) Simonsen, Ringsted

Jeg er hyggerytter med interesse for westernridning. Ses her på hesten Cactus.

Wisti Rise, Kirke Eskildstrup.

Har bla. Dartmoor-ponyer, som der køres et og to spand med. www.stutteri-kastaniely.dk

Alle heste bør have ormekur hvert efterår

/ af Lone Wunsch

For 3. år i træk blev Mille dårlig lige på det tidspunkt, hvor ormene vågner af vinterdvalen og bliver aktive, og denne gang klarede hun den ikke.

Hvis man ellers er i stand til at vende sådan en trist dag til noget positivt, så kan jeg fortælle, at jeg fik ny information vedr. ormestrategi, og hvad dyrlægerne ifølge lovgivningen må og ikke må i den forbindelse.

Det "heldige" var nemlig, at det viste sig at være en kollega og privat bekendt af Martin Krarup, der havde dyrlægevagten 2. Påskedag, hvor Mille blev så dårlig, at hun måtte aflives. Dyrlægen havde skrevet speciale om parasitter og lavet forskning sammen med Martin Krarup.

Martin Krarup er den førende forsker i indvoldsorm hos heste. Martin Krarup har sammen med sit forskerteam undersøgt 663 heste fordelt på 42 forskellige hesteetablissementer fordelt over hele Danmark og udfører sideløbende studier i Kentucky i USA.

Heste Magasinet bragte en artikel i september 2012, hvor Martin Krarup skriver, at Blodormen er på fremmarch i Danmark.

Den selektive behandling af hestene i Danmark, hvor kun enkelte heste er blevet behandlet mod orm, har givet blodormen gode vilkår til at kunne opformere sig. Det viser sig, at nogle heste faktisk kan have store mængder af blodorm uden at vise symptomer på blodorm.

Selektiv behandling af hestene betyder, at man af og til laver en gødningsundersøgelse af hver enkelt hest i hele hesteholdet, og herefter kun giver ormekur til de heste, hvor man finder orm, æg eller larver i tilstrækkelig mængde i gødningsprøven.

Blodorm er hestens farligste parasit.

Hesten smittes ved at æde græsset på marken. Udviklingstiden inde i hesten er 6 måneder, og herefter bliver ormene kønsmodne. Larverne går i hestens blodbaner og opholder sig der i ca. 4 måneder. Larverne kan lave svære skader i blodårerne. Hesten kan få betændelse i sine blodkar. Hesten kan få blodpropper, som kan gøre blodforsyningen til tarmkanalen vanskelig, og dette kan medføre vævsdød.

Der er brug for at justere på den nuværende selektive behandling.

Martin Krarup skriver i Heste Magasinet, at der kan være brug for at skrue bare en anelse op for behandlingsregimet. Han forklarer, at selektiv terapi har vist sig at være en hensigtsmæssig strategi imod den stigende ormemiddelresistens, som er opstået som en følge af tidligere tiders hyppige ormebehandling. Martin Krarups studier illustrerer dog, at der kan være grund til at sikre, at alle heste modtager et minimum af ormebehandling hvert år.

Citat fra artiklen i Heste Magasinet:

”Set i lyset af de nye informationer om blodormen, vil jeg anbefale en årlig efterårsbehandling til alle heste. Det er ikke nogen overbehandling og kan med lethed indføres.”

Misfortolket lovgivning.

Som lovgivningen er lige nu, hedder det sig, at man gerne må give en ormekur, hvis der er en indikation. En indikation er nødvendigvis IKKE en positiv gødningsprøve.

Det viser sig, at det er lovgivningen, der fortolkes forkert hos nogen af dyrlægerne. Der findes i dag ingen sikre testmetoder, det ved forskerne godt, og dyrlægerne må gerne give ormekur, hvis der er mistanke om orm. Der skal nødvendigvis IKKE foreligge en positiv gødningsprøve. Det var bl.a. derfor, Martin Karup skrev om opformeringen af blodorm hos hestene i Danmark og anbefaler, at alle heste bør have ormekur om efteråret – uden forudgående gødningsprøve.

Hvis hesten f.eks. virker utrivelig, så kan det godt være en indikation for, at hesten kan blive behandlet med en ormekur. Der behøver IKKE at foreligge en positiv gødningsprøve.

God idé med gødningsprøver.

Selv om forskerne godt ved, at en gødningsprøve ikke er nogen sikker testmetode, så der det stadigvæk en god idé at få lavet gødningsprøverne. Hvis dyrlægen finder noget i gødningsprøverne, så kan der gives en ormekur, der er rettet mod den type orm, der er fundet. Hvis gødningsundersøgelsen er negativ (der findes ingen orm, æg eller larver), så bliver en evt. behandling mere tilfældig, da dyrlægen skal gætte på hvilke orm, der kan være på spil hos den enkelte hest.

Hvis hesten har orm, så skal man være lidt heldig for at påvise ormene i en gødningsundersøgelse. Det er nemlig ikke hver eneste hestepære, der kommer ud med orm, æg eller larver. Man kan næsten sammenligne det med at spille terning: Der er en sekser, men det er ikke hver gang, man kaster terningen, at sekseren kommer ud.

Er dine medlemsoplysninger stadig ok ?

/af Bjarne Sørensen

Alle medlemmer opfordres til at kontrollere deres medlemsoplysninger på vores hjemmeside således, at vi undgår at udsende medlemsblade og nyhedsmail til gamle adresser.

Det du bør kontrollere er :

- Adresse, telefonnumre, e-mail, hjemmeside
- Er din kontingentindbetaling registreret ?
- Har du sagt ja eller nej til at modtage medlemsbladet med posten ?
- Viser du på medlemssiden ? I så fald bør du venligst gennemlæse og evt. opdatere din beskrivelse og billede.
- Er du tilmeldt vores nyhedsmail ? Hvis ikke så skynd dig at tilmelde dig, hvis du allerede er tilmeldt, så kontroller venligst om vi har den korrekte e-mail.

Der bliver udsendt en nyhedsmail, hver gang hjemmesiden bliver opdateret.

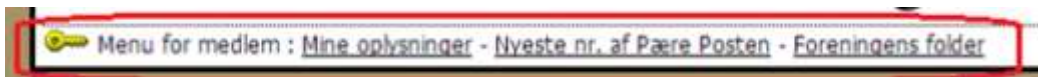

Ikke logget ind

Logget ind

På hjemmesiden under menuen i venstre side kan du logge ind ved at benytte dit medlemsnummer, husnummer og postnummer. Når du er logget ind, vil der komme en menu til syne i toppen af siden magen til billedet herunder:

Som medlem har du mulighed for at :

- Læse det nyeste eksemplar af medlemsbladet Pære Posten
- Skrive og besvare indlæg i vores forum uden at skulle indtaste navn og e-mail
- Downloade folder som kan omdeles til andre hesteinterreserede

Sådan når du os

Thorskovgaard
Bukkerupvej 195 II
4360 Kirke Eskilstrup

Telefon 59 16 21 60
Telefax 59 16 22 60
Telefontid alle hverdage 8:00 - 9:00
Tidsbestilling alle hverdage 9:00 - 12:00
Akut vagt efter kl. 16:00 og i weekenden

E-mail maria@hestedoktoren.dk
karen@hestedoktoren.dk
nanna@hestedoktoren.dk

Sådan finder du os

Hjemmeside www.hestedoktoren.dk

Bestyrelse

Formand:

Lone Wunsch
Ordrupvej 80, 4370 St. Merløse

lone@hestens-venner.dk
tlf. 5781 1718 bedst efter kl.17:00

Næstformand:

Kristian Wunsch
Gyvelvej 2, 4690 Haslev

kristian@hestens-venner.dk
tlf. 2133 1381

Kasserer, redaktør og hjemmeside:

Bjarne L. Sørensen
Munke Bjergbyvej 53, 4180 Sorø

bjarne@hestens-venner.dk
tlf. 2092 2075

Sekretær:

Lis Jønsson
Galgebakken Over 4-1b, 2620 Albertslund

lis@hestens-venner.dk
tlf. 2891 8171

Øvrige bestyrelse:

Inge Keldebæk
Holløsevej 11, 4420 Regstrup

inge@hestens-venner.dk
tlf. 4076 7351

Suppleanter:

Verner Muhlig
Gl. Skovvej 85, Søby, 4300 Holbæk

verner@hestens-venner.dk
tlf. 5918 3671 / 4081 3671

Hanne Jensen
Stestrupvej 234, 4370 St. Merløse

hanne@hestens-venner.dk
tlf. 5760 0570 / 2860 4659

Aktivitetskalender maj, juni, juli 2013

7.-9. juni - Roskilde Dyrskue
30. juni - Skovtur til Kilden
20.-21. juli - Hyggeweekend

Kontingent: 100,00 kr. pr. år.
Indmeldelse kan ske via hjemmesiden eller
til kassereren.

Stof til bladet sendes til:

Bjarne Lambrecht Sørensen
Munke Bjergbyvej 53, 4180 Sorø

bjarne@hestens-venner.dk
tlf. 2092 2075

www.hestens-venner.dk
(link for mobiltelefon)